

Geschiedenis van Assen en het Asserbos

In tegenstelling tot de meeste provinciale hoofdsteden kan Assen niet terugzien op een middeleeuws stedelijk verleden;

Het Asserbos is oorspronkelijk een van de wouden waarmee grote delen van Drenthe bedekt waren.

Tot de 13e eeuw was het slechts een gehucht in de Marke van Witten met waarschijnlijk niet meer dan twee boerderijen en het bos was dan ook gemeenschappelijk bezit van de markegenoten.

1227 De slag bij Ane aan de Vecht bij Coevorden tussen Rudolf 111 en het bisschoppelijke Stichtse leger, De Gelkingen van de toen nog Drentse stad Groningen. Dit leidde na het uiteindelijk verlies van de Drenten tot een boete in de vorm van het oprichten van een klooster bij Coevorden. Het klooster werd in de Marke van Witten gebouwd onder de parochie van Rolde. Het bos lag toen op't plateau tussen de bosbeek en de broeklandsloop.

Dat klooster verwierf in de loop der eeuwen steeds meer bezittingen, zo ook de Marke van Witten en daarmee het Asserbos. Het bos lag aan de beide zijden van de toen geheten Beilerweg. Het bos bestond voornamelijk uit kreupelhout met daar tussen zware eiken. Hier en daar waren open stukken die met heide en gras begroeid waren. Het bos had toen een duidelijke economische functie. Het leverde hout, er werd gejaagd en vee geweid en er werden vruchten verzameld.

1600 Na de Reformatie werd het klooster opgeheven en de goederen door de overheid geconfisqueerd. Het bos werd " 's Lands Plantagie" genoemd. Het was gelegen langs beide zijden van de Beilerweg. Er was inmiddels een kleine nederzetting rondom het klooster ontstaan en de bewoners gebruikten het hout naar hartelust onder anderen voor de bouw van hun woningen.

+/-1650 tot 1700 In "t Asserholt," het gebied ten oosten van de Beilerweg, was op verschillende plaatsen geheel vrijgemaakt van bomen en omgevormd in moestuinen. En een bedreiging voor het bos vormde echter ook de ontginning van "het Groote Holt", ten westen van de Bosbeek, waar boerderijen en ook moestuinen werden aangelegd. In 1669 bepaalden Ridderschap en Eigenerfden dat de moestuinen bij de afloop van de huurtermijn moesten worden verlaten en dat de grond beplant moet worden.

1700 De kleinste omvang van het bos: stuk tussen de Bosbeek en de Beilerweg

+/-1750 Pas in de tweede helft van de 18e eeuw werd de gesloten structuur van Assen doorbroken door twee belangrijke ingrepen: de aanplant van het Asser Bos in de periode 1765-1784_ en de voltooiing van de Drentse Hoofdvaart in 1780. Beide projecten waren initiatieven van Wolter Hendrik Hofstede, een van de belangrijkste toenmalige bestuurders van Drenthe.

1760 Men besloot de akkers en heidevelden ten westen van de Bosbeek weer te bebossen. Hofstede ontwierp een wandelgebied in de vorm van een sterrenbos, waarbij lange rechte paden elkaar in een stervorm kruisen. Hofstede maakte in het Asserbos twee zichtlijnen: de Hoofdlaan, die gericht is op de toren van de Abdijkerk, en de Roldertorenlaan, die in de richting van de toren van Rolde wijst. Ook werden er cirkelvormige paden toegevoegd en zo kreeg het Asserbos een parkachtige structuur. Heel bijzonder is dat het bosproject van Hofstede begon met het zaaien van zaden van eiken en beuken, die na enige jaren gepoot konden worden.

+/-1765/1766 Drost en gedeputeerden_ wezen daarvoor de gronden aan die gelegen zijn

tussen "t Holtstuk", "Kostverloren", en " 't Leegebreek", wat ongeveer dat gedeelte van het Asserbos betrof dat lag ten zuiden van de Hoofdlaan en ten westen van de Beilerweg. Dit terrein omsloot de " Harkenhofstede" en de "Veldcamp" die beide bij landmeiers in gebruik waren.

1778 De eerst joodse inwoners van Assen hadden al in 1778 toestemming gekregen om een begraafplaats in te richten achter het Asscherbos op het Twijfelveld. Op een joodse begraafplaats geldt 'eeuwige grafrust'. Dit betekent dat de graven ongemoeid gelaten moeten worden en slechts bij uitzondering, als de overheid dit eist, verplaatst mogen worden. Een uitzondering geldt voor herbegraven in Israel.

1784 Het Asserbos bestaat uit 12 hectare van het Grootte Holt en 102 hectare aangelegd sterrenbos; voor die tijd een zeer omvangrijk parkgebied voor een plaats als Assen: 60.000 dennen, eiken en beuken. Totale kosten van deze plantage bedroeg netto F.7300,- Dit nadat de kosten van de nieuw geplante bomen en struiken afgetrokken werd van de opbrengst die ze in deze jaren hadden verkocht.

1791 Begin bouw huize "de Eerste Steen"

1798 Het Asserbos wordt eigendom van de Bataafsche Republiek

1806 Het Asserbos wordt eigendom van het Koninkrijk Holland.

1807 De Marke Assen werd op 29 juni verheven tot zelfstandige gemeente.

1809 Lodelijk Napoleon, de koning van Nederland en broer van de Franse keizer kwam naar Assen en gaf Assen stadsrechten en het Asserbos. Hierdoor werd het Landschapsbos Stadsbos. Tussen 1809 en 1850 verzesvoudigde de bevolking. Met name de gegoede burgerij beschouwde Assen met zijn ruime groenvoorzieningen, waaronder het Asserbos, de Brink en het landgoed Overcingel, als een aantrekkelijke woonplaats. Een gedeelte van het Asserbos werd gekapt voor de aanleg van de hertenkamp en het Van der Feltzpark.

1823 De Noorderbegraafplaats werd aangelegd aan de Kerkhofslaan. Hier liggen veei notabele Asser families begraven soms met prachtige grafmonumenten. Oude eiken, rododendrons, treuressen, een berkenlaantje en door hekwerken omgeven oude graven bepalen de sfeer op deze kleine begraafplaats en is daarmee een van de oudste nog in gebruik zijnde begraafplaatsen in Nederland die zijn aangelegd na het Napoleontische lijkbezorgingdecreet uit 1810. De begraafplaats is bovendien van cultuurhistorische waarde omdat de ontwikkeling van de graftekens en grafcultuur in Nederland over een periode van 170 jaar goed te zien is.

1833 De bewoners van Assen werden opgeschrikt door een heftige brand in zuidelijke deel van het bos. zo'n drie hectare bos ging in vlammen op. Door de inspanningen van de Assenaren en een gunstige wind kon worden voorkomen dat het gehele bos in vlammen opging. Niettemin ging zo'n drie hectare bos verloren en de Drentsche en Asser Courant sprak van 'eene aanmerkelijke verwoesting' en 'het gezigt van deze vernieling is akelig'

1836 De Oude Vijver werd gegraven bij de Beilerstraat. Het bos was nabij de Beilerstraat inmiddels (1836) voorzien van een vijver; uit de vrijgekomen grond werd een groot talud aangelegd. Jaren achtereen werden daar zendingsfeesten gehouden, waarbij de aanwezigen plaatsnamen op die verhoging. Een van de spreekgestoelten was zelfs op het eilandje, midden in de vijver, gebouwd dat via een smal bruggetje bereikt kon worden. (In 1851 bood het Asser gemeentebestuur particuliere investeerders hier een zweminrichting te bouwen; hiervan is uiteindelijk niets terecht gekomen)

1842 Burgemeester H.J. Oosting (burgemeester van 6 nov 1831-7 okt 1851) kreeg een Koningshert aangeboden door de weduwe van de toenmalige Commissaris van de Koningin. Het gemeentebestuur wilde het eigenlijk niet aanvaarden omdat ze geen plaats had om het hert onder te brengen. De kosten voor een hertenkamp bedroegen tachtig gulden en dat was de gemeenteraad te veel. Toen enkele notabelen uit Assen genegen waren het geld te verstrekken, had de raad geen bezwaren meer.

1851 Het gemeentebestuur bood particuliere investeerders de gelegenheid om bij deze vijver een zweminrichting te bouwen. Ondanks gebruik van de vijver als afkoelingsplek op warme dagen kwam hier niets van terecht (AHV.1995.N0.2)

1851. "15-07 Vrijdagmiddag jj. omstreeks half vijf arriveerde alhier van Meppel, geheel onverwachts en in cognito de **Prins van Oranje** (is Prins Willem Nicolaas Alexander 1840-1879), die gedurende zijn vakantie met zijn Gouverneur, de heer *Casembroot*, een reis door de noordelijke provincies doet, hij stapte bij de logementhouder *W. Somer* af. Zo voor als na het diner heeft hij door de stad en in het sterrenbos gewandeld."

1854 Een "opstal" werd gebouwd in het Asserbos voor de leden van de Herensociëteit. Ook dit gebouw moest dienen tot vermaak.. Na een verzoek daartoe van de directie van de Sociëteit ging de raad van Assen op 2 maart 1854 akkoord met de verpachting van een perceel grond in het Stadsbos ten westen van de Hertenkamp voor 30 jaren. Het gebouw, dat de Buitensociëteit werd genoemd, werd ter gelegenheid van het IXe Nederlandsch Landhuishoudkundig Congres gebouwd. Het werd later De Hertenkamp genoemd.

1858 Aanstelling boswerker voor onderhoud Asserbos en Brink

1875 Burgemeester van der Feltz verkoopt een paar stukken bosgrond t.b.v bouw woningen. Het ontstaan dus van het huidige van der Feltzpark.

1878 Op 1 juni opperde C.J. Baron van Hemert tot Dingshof het idee om in Assen een vereniging op te richten die een collectie dieren, ievende- en opgezette-, binnen- en buitenlandse- aan het publiek wilde laten zien. En op 16 augustus dat jaar verzocht de baron aan de gemeenteraad om het stuk stadsbos, bekend onder de naam Harkenhofstede aan de vereniging in erfpacht over te dragen. De raad ging hier niet mee accoord.

1879 In het Asserbos werd een dierentuin ingericht. Het terrein lag bij de Uitspanning (later bekend als Tivoli) aan het eind van de Grote Laan! De doelstelling van de Vereniging Dierentuin stond dat de vereniging de verspreiding van de natuurlijke historie en het aankweken van de liefde voor de natuur als eerste prioriteit had. Als tweede punt werd genoemd het doen ontstaan van een gezellige ontspanningsplaats voor de inwoners van Assen en voor vreemdelingen. D.m.v, bezichtiging, fokken en verkoop van dieren maar ook het verspreiden en het geven van lezingen over de natuur en de natuurlijke historie. Met veel muziek en hoge verwachtingen werd de opening op 2 juni gevierd en in het eerste jaar kwamen inderdaad zo'n vierduizend mensen kijken. Daarmee was de belangstelling over want in het volgende jaar kwam er vrijwel niemand

meer omdat er niets van belang te zien was, schreef een tijdgenoot. De Asser dierentuin kende dus maar een kort leven De heer LA. Roessingh schrijft in „Stad der Paleizen" (1951):"Er waren o.a.een aap, een beer, een wolf, een vos, wat konijnen en marmotten en een ooievaar met een houten poot...".

1881 De gemeente bood particuliere investeerders aan een 'lustpark' in het Asserbos aan te leggen met zwemplaatsen. Ook van dit plan kwam niets terecht (AHV 1995 No.2)

1886 In het voorjaar werd besloten de dierentuin op het gebied van Tivoli te verkopen omdat men niet meer de schulden kon betalen.

1892 Zuiderbegraafplaats

In 1892 in Engelse landschapsstijl aangelegd, naar ontwerp van J. Vroom. In 1925 en 1938 werd de begraafplaats uitgebreid. De laatste uitbreiding was naar ontwerp van J. Verdenius. Hier staat het grafmonument voor de in Den Haag werkende arts Jan Koetsier (1887-1943), ontworpen door de architect Co Brandes. Het is een mooi voorbeeld van de Nieuwe Haagse School, een stroming waarbij een evenwicht gezocht wordt tussen een zwevende horizontale en verticale monumentaliteit.

1895 Nieuwe Aanleg Dit is de naam van de verfraaiing die men rond 1895 in het Asserbos aanbracht. Een kleine vijver werd aangelegd en die werd in 1950 vergroot, waarbij een eiland ontstond. De uitgegraven grond werd gebruikt voor het openluchttheater Tivoli.

Het werd in 1895 bij wijze van werkverschaffing door de gemeente met medewerking van de Vereeniging Armenzorg en de diaconie van de Hervormde Gemeente uitgevoerd. Wij kennen de Nieuwe Aanleg als de Nieuwe Vijver.

1897 Op 4 november werd door de heer HJ.Oosting (eigenaar van 'de Eerste Steen' een plantsoen in het Stadsbosch geschonken aan de gemeente Assen voor het aanleggen van een vijver !!!!!

1906 De Asser VVV "Assen Vooruit" liet een kiosk plaatsen tegenover de "Nieuwe Vijver" aan de Rode Heklaan. Er werd ook een fietsenstandaard geplaatst, toen al van reclame voorzien: "Fongers Rijwielen". Die standaard bood plaats aan welgeteid drie, of vier fietsen.

1907 op 29 juni wordt in Assen het eeuwfeest gevierd van het bestaan van de gemeente Assen. Daarvoor behoorde het Karspel Assen tot het Schultamt Rolde.

Ter gelegenheid van dit eeuwfeest werd een boekje uitgegeven:"Na een eeuw, gedenkschrift" geschreven door J.A.Kijmmell en Y Zijlstra. 1807-1907, uitgegeven door van Gorcum en Comp.

Hierin stond over het bos:

" 't Bosch in 1907.

Het bosch vertoont, behoudens den Nieuwen Aanleg aan de Roodeheklaan, het Nieuwe Kerkhof (Zuiderbegraafplaats) en de particuliere bezitting 'De Eerste Steen' nog hetzelfde type van voor een eeuw.

Reeds in 1789 kwam deze bezitting tusschen's Landschaps Piantage en den weg naar de Kommerkamp bij Besluit van Drost en Gedeputeerden op canon (in 1812 afgekocht) aan Mr.J.Haak Oosting en erven. Evenals in Port Natal geniet het publiek er wandelvrijheid, ook sedert den aanleg van het Doolhof door den achterkleinzoon van den eersten eigenaar. De nette en duidelijke aanwijzingen van Vreemdelingenverkeer zijn zeker voor bezoekers van elders en eveneens voor plaatsgenooten zeer welkom.

Het Bosch, indertijd door particuliere Werkverschaffing opgeknapt en vervolgens door de goede zorgen van 't Gemeentebestuur naar behooren onderhouden. Blijft en worde hoe langer hoe meer de groote attractie, die den stroom van zomerreizigers naar Assen moge

leiden."

In **1920** werd aan het begin van de Rode Heklaan een gebouw voor de gemeentelijke dienst Bossen en Plantsoenen in gebruik genomen. Het daarbij behorende woonhuis, Witterstraat 39, werd de dienstwoning voor de opzichter van deze dienst. Jarenlang werd deze woning echter gezien als "het boswachtershuis"! Niet helemaal ten onrechte; bewoner Eefting was immers altijd aanwezig op de jaarlijkse houtverkopingen die in januari plaatsvonden.

1921 Bij gebrek aan een officiële zwemplaats werd op warme dagen de oude vijver hiervoor gebruikt. Hetgeen niet door iedereen werd geaccepteerd. (AHV.1995.No.2)

1929 Oprichting NV Sportpark. Deze liet als werkverschaffingsproject en met een subsidie van 70% van de kosten een sportpark en een zwembad aanleggen. De watervoorziening werd gewaarborgd door het aanboren van een op 80 meter diepte gelegen bron. Deze wel werd gelokaliseerd doormiddel van een wichelroedeloper. Op 5 juni 1930 werd het complex officieel geopend door minister J.B.Kan (zijn ministerie zorgde voor de noodzakelijke subsidie) en burgemeester Bothenius Lohman (AHV.1995.No.2)

1932 Op 29 december passeert de acte van overdracht betreffende het landgoed Port Natal bij de notaris. Het Landgoed Port Natal werd verkocht aan de Nederlandsch Hervormde Stichtingen voor Zenuw- en Geesteszieken. Het gebouw wat in gebruik wordt genomen kreeg de naam:"Stichting Port Natal"

1935 wordt Port Natal officieel geopend. (*Van hervormde zorg naar zorghervorming. Fred Kamminga, 1995*)

1937 Houtvester Jansen van staatsbosbeheer stelt voor aan B&W van Assen om een monument in het Asserbos op te richten ter nagedachtenis van de stichter van het Asserbos de heer Hofstede toen griffier van de Staten van Drenthe ook wel landschapsschrijver genoemd.

1938 Het college van B&W Assen verzoekt de "boschcommissie" een invulling te zoeken voor het terrein van de voormalige kiosk bij de ingang van de Nieuwe Vijver aan de Rode Heklaan. Men koos voor het idee om een monument voor de heer Hofstede daar neer te zetten. De opdracht ging naar de beeldhouwer Johan Keller uit Den Haag. Via een bedelbrief trachtte men het nodige geld te bekomen. In deze brief stond o.a.: "...en wat het Bosch betreft, het fraaie, bijkans nog ongerepte woud, deze 'Kerk van ongekorven hout', wat zou Assen, wat zou Drenthe's hoofdstad, wat zou bijgevolg Drenthe's aanzien wezen, zonder dit bosch?"

1939 Ter nagedachtenis aan W.G. Hofstede werd op 6 mei 1939 een monument in de vorm van een bronzen reliëf met zijn beeltenis en een plaquette, waarop staat "Wolter Hendrik Hofstede/Grondlegger van dit Bosch/1725-1796", geplaatst tegenover de Nieuwe Vijver op de plaats van de voormalige kiosk. Het werd door burgermeester Bothenius Lohman onthuld

1940 Vergadering ijsclub"voorwaarts" over aanleg ijsbaan in de buurt van het Asserbos

1944 Tussen September 1944 en februari 1945 zijn in opdracht van de Duitse bezettingsmacht een indrukwekkend stelsel van tankgrachten en loopgraven aangelegd rond de Drentse hoofdstad als onderdeel van een lange Duitse verdedigingslinie van Noord naar Zuid door Nederland, die de geallieerde troepen had moeten tegenhouden in hun opmars vanuit het westen. In het Asserbos bijvoorbeeld, waar zelfs een pad ligt met de naam Tankgracht.

In de oorlogsjaren (1940-1945) had het Asserbos zwaar te lijden.

De Duitse bezetter liet duizenden, meestal zware, naaldbomen kappen waarbij ongeveer de helft van de gehele opstand (8000 kubieke meter) sneuvelde. Bovendien haalde de Asser bevolking ook zelf hout uit het bos om daarmee hun kachels te laten branden en de huizen te kunnen verwarmen.

Tijdens de bevrijding van Assen (13 april 1945) werd aan de Beilerstraat hevig gevochten; granaatscherven troffen toen tientallen bomen.

Door het ondeskundig kappen werd het Asserbos zeer stormgevoelig. De beruchte stormen in de jaren zeventig en de ijzel in de jaren tachtig hebben er dan ook stevig huisgehouden.

1950 De nieuwe Vijver werd vergroot en ontstond een eilandje waarop in 1958 een volière werd geplaatst alsmede verschillende onderkomens voor de overige dieren

1955 Een open ruimte in het bos, gelegen tegenover de kruising Beilerstraat/Port Natalweg, werd in 1955 gebruikt voor de bouw van een bejaardencentrum. Deze kreeg de toepasselijke naam "De Boshof"; ondanks dat was niet iedereen gelukkig dat hiertoe wederom een deel van het bos werd opgeofferd!

1961 In 1961 werd een klein deel van het bos, ter hoogte van de Oude Vijver, in gebruik genomen door de Scoutinggroep "De Zwervers". Op dat terrein was voorheen het clubgebouw van de Vereniging Ijsclub "Voorwaarts", opgericht in 1905, gevestigd. Het ijsbaanterrein zelf is hier nog steeds aanwezig. Vroeger was hier de gemeentelijke kwekerij gevestigd.

1962 In 1962 werd aan het begin van de Rode Heklaan in het meest westelijk deel van het bos een midgetgolfbaan annex restaurant "Ponderosa" aangelegd.

1965 Het Jeugdverkeerspark werd verplaatst- tot dusverre nog gehuisvest in de Gouverneurstuin aan de Torenlaan - naar die plek en wei achter het voormalig gasfabriekterrein.

1969 Achter het zorgcentrum "De Boshof" een begin gemaakt met de aanleg van een "Heemtuin". Helaas is dit door verwaarlozing weinig meer te herkennen

1976 Na de storm van 1976 werd een nieuw beheersplan opgesteld, waarin de nadruk kwam te liggen op een meer natuurlijk beheer van het bos.

Het zou evenwel nog tot 1991 duren voordat het Asserbos - met het oostelijk deel van de Markt, het landgoed "Overcingel" en de omgeving van het van der Feltzpark - op grond van de Monumentenwet tot beschermd gebied werd verklaard

1981 De boerderij aan de Beilerstraat naast Port Natal wordt gestopt met het laten werken van patienten op het land.

1982 Oplevering kinderboerderij "de Hofstede"

1987 Port Natal wordt afgebroken.

1991 Asserbos wordt op grond van de Monumentenwet tot beschermd gebied verklaard.

2003 Dagblad van het Noorden: 26 november. Nog steeds munitie uit de tweede wereldoorlog in het Asserbos

De ontdekking is opmerkelijk omdat er zo'n vijf jaar geleden een grote schoonmaakactie in het Asserbos is geweest. Dat gebeurde na een vergelijkbare vondst.

2004 De CDA-fractie in de Asser gemeenteraad wil een flink aantal groengebieden in de gemeente extra bescherming geven. Als Assen zich als "stad in het groen" wil presenteren, moet er ook serieus aandacht worden besteed aan maatregelen om die groene gebieden ook zo te houden.

De raad van Assen wordt daarom voorgesteld beheersplannen te maken voor Aafkes Bosje, Amelterbos, Asserbos, het terrein van Van Boeijen-Oord, alie begraafplaatsen, de Brink, de Gouverneurstuin, Lariksbos, parkje van Huges, landgoed Overcingel, landgoed Valkenstijn, 't Roege Stuk en recreatiepark Pittelo. Hetzelfde moet gaan gelden voor het groen in de Groningerstraat, Nobellaan, Maria in Campislaan, Torenlaan, Nassaulaan, Hoofdlaan, Vaart en Witterstraat.

Bij die beheersplannen wil het CDA uitgaan van de cultuurhistorische waarde van die groengebieden. Er wordt op gewezen dat gebouwen wel bescherming kunnen krijgen met een monumentenstatus, maar dat er voor het 'historisch groen' niet veel is geregeld. Behalve dat er voldoende geld moet komen om de beheersplannen ook uit te voeren moeten waardevolle groengebieden ook worden vastgelegd in bestemmingsplannen. Ook de bijzondere lanenstructuur van het bos, de historische opzet van De Brink, en kerkhoven als de Noorder- en Zuiderbegraafplaats zijn op geen enkele wijze beschermd, als puntje bij paaltje komt. Andere groenstructuren van bijzondere waarde zijn de landgoederen Valkenstijn en Overcingel, de Gouverneurstuin en de Lariks. Die zouden allemaal moeten komen te vallen onder de Verklaring van Arnhem, in 1999 opgesteld en inmiddels al door meerdere gemeenten overgenomen. Dat zou ook Assen moeten doen, vond de commissie gisteravond.

Wethouder Ruud Wiersema vond dat er beter kon worden gewacht op een nog te maken inventarisatie van monumentale bomen in Assen en een eigen voorstel van het college over het behoud van het historische groen. De voltallige commissie wilde daar echter niet aan, en besloot tijdens een schorsing dan maar samen aan een eigen plan te gaan werken, de Verklaring van Assen. Beter toegespitst op de lokale situatie, en ontdaan van Arnhemse zinsneden als dat het monumentale groen 'ernstig is verwaarloosd door rigoureuze bezuinigingen en onoordeelkundige ingrepen¹. Het plan wordt nog deze zomer uitgewerkt.

2004 Dagblad van het Noorden, 02 april 2004: De gemeente Assen heeft plannen om het terrein in het Asserbos waar het Draaiorgelmuseum staat te gebruiken voor woningbouw, nadat de sterk vervuilde grond van de voormalige gasfabriek daar gesaneerd is. De draaiorgels zouden in de toekomst onderdak kunnen krijgen in een nieuw te bouwen onderkomen bij het TT-Circuit. Afgelopen week nog zijn daarover de eerste gesprekken gevoerd met een aannemer en wethouder Verdegem. De nog onbekende actievoerders noemen het 'onbegrijpelijk' dat Assen huizen in het bos wil bouwen. "Is dat nou zo waardevol dat hiervoor Assens grootste particuliere museum moet wijken? Handen af van het museum, stop de woningbouw in het Asserbos." De drie PLOP-gemeenteraadsleden Andre Dik, Egbert Prent en Harry Wilken en voorzitter Hans Wensing zeggen allen niet te weten wie het pamflet heeft opgesteld, al scharen zij zich wel grotendeels achter de strekking ervan. Raadslid Andre Dik: "Wat ons betreft blijft het museum gewoon waar het staat. En blijft de rest gewoon bos. Het is daar een heel mooi stukje Assen. Woningbouw op die plek past niet, recreatief kun je er veel meer mee en bovendien houdt het museum dan ook nog wat ruimte over voor uitbreiding." De keuze over wel of geen woningbouw in het bos is formeel nog niet gemaakt. Wat PLOP betreft wint het bos.

2004 Zorgen om het Asserbos, Dit was de reden dat de vereniging Vrienden van het Asserbos. Joke de Grijs heeft samen met Alex Middelburg, Marius Ipenburg en haar man Theo een initiatief daartoe hebben genomen. In een beperkte kring werd gepeild of het

initiatief steun heeft en dat had het. Zij gaan nu stappen ondernemen tot de oprichting van deze vereniging.

Dagblad van het Noorden, 03 juni 2004: Niet alleen historische gebouwen en beschermde stadsgezichten zouden een monumentale status moeten kunnen krijgen, ook het groene erfgoed als bossen, parken, tuinen en begraafplaatsen. De gezamenlijke raadsfracties in Assen gaan een plan opstellen om belangrijke groene monumenten in de toekomst zonodig te kunnen beschermen en te behouden.

De bedoeling van de fractie van het CDA was de raadscommissie Fysieke Infrastructuur gisteravond de zogeheten Verklaring van Arnhem te laten onderschrijven, waarin de geschiedenis van groene monumenten wordt geëerbiedigd op de manier waarop ook stenen monumenten worden beschermd tegen al te rigoureuze bouw- en bestemmingsplannen. "Je zou momenteel het gehele Asserbos kunnen platkappen en weer opnieuw inplanten, en dan nog zou er wat het bestemmingsplan betreft niets aan de knikker zijn¹¹, betoogde CDA- raadslid Henk Hoff, indiener van het voorstel.

Ook de bijzondere lanenstructuur van het bos, de historische opzet van De Brink, en kerkhoven als de Noorder- en Zuiderbegraafplaats zijn op geen enkele wijze beschermd, als puntje bij paaltje komt. Andere groenstructuren van bijzondere waarde zijn de landgoederen Valkenstijn en Overcingel, de Gouverneurstuin en de Lariks. Die zouden allemaal moeten komen te vallen onder de Verklaring van Arnhem, in 1999 opgesteld en inmiddels al door meerdere gemeenten overgenomen. Dat zou ook Assen moeten doen, vond de commissie gisteravond.

Wethouder Ruud Wiersema vond dat er beter kon worden gewacht op een nog te maken inventarisatie van monumentale bomen in Assen en een eigen voorstel van het college over het behoud van het historische groen. De voltallige commissie wilde daar echter niet aan, en besloot tijdens een schorsing dan maar samen aan een eigen plan te gaan werken, de Verklaring van Assen. Beter toegespitst op de lokale situatie, en ontdaan van Arnhemse zinsneden als dat het monumentale groen 'ernstig is verwaarloosd door rigoureuze bezuinigingen en onoordeelkundige ingrepen'. Het plan wordt nog deze zomer uitgewerkt

2005 januari; De vereniging Vrienden van het Asserbos is opgericht. In de eerste week hadden zo'n

veertig personen zich al opgegeven. Folders werden gedrukt en in de omliggende straten rondgebracht. ***Geen actiegroep maar een vriendenclub die meedenkt, signaleert en waar nodig zelf de handen uit de mouwen steekt**

Februari: De leden van de Recreatieve IJvereniging stemmen in dat deze vereniging wordt opgeheven en dat de doelstelling en financiële tegoeden worden overgeheveld naar de vereniging Vrienden van het Asserbos

2006 Bestemmingsplan Het Stadsbroek II goedgekeurd. Gedeputeerde staten hebben het bestemmingsplan Het Stadsbroek II van de gemeente Assen goedgekeurd. Het Stadsbroek II betreft het gebied dat in hoofdlijnen wordt begrensd door de Europaweg-Zuid, de Hoofdlaan, het Asserbosch en de Roldertorenlaan. Het gebied wordt gehandhaafd en uitgebreid tot een sport-, recreatie- en uitgaanscentrum, onder andere in de vorm van diverse horecagelegenheden en een hotel. Ook wordt de bouw mogelijk van een expositiehal ten behoeve van de Smelt. Deze hal heeft eerder (in 1992) op de Expo in Sevilla gestaan. Deze ontwikkelingen met hun regionale uitstraling passen binnen het provinciaal beleid.

AANVULLING:

Het Asserbos is eigenlijk een beschermd natuurgebied. Het Provinciaal Omgevings Plan (POP) heeft om het bos een contourlijn getekend, hetgeen betekent dat er niets veranderd mag worden in het bos. Er vindt alleen voor het onderhoud noodzakelijk kap plaats. Na de economische functie heeft het bos nu een toeristische en recreatieve

waarde.

Naast deze waterpartijen bevinden zich in het bos een kinderboerderij, een speelweide en een Hertenkamp dat dateert uit 1842. Bosanemoon, salomonszegel, zevenster, dalkrutd, bosklaverzuring en de biauwe en rode bosbes kom je hter tegen.

De dichteres Titia Brongersma schreef in 1686 haar dichtbundel 'Lof Gesang' en ' het lof van Assen' twee lofdichten op Assen. Niet dat de plaats Assen hierin centraal staat maar het landschap erom heen en vooral het Asserbos

2015 Duurzaamheidscentrum Assen aan de rand van het Asserbos tot stand gekomen.

In het Duurzaamheidscentrum Assen werken de gemeente Assen en Stichting Het Drentse Landschap samen met als doel om bij volwassenen en kinderen aandacht te vragen voor een duurzame samenleving.

Het beheer van het Asserbos wordt door de gemeente in handen gelegd van de Stichting Het Drentse Land. De gemeente Assen blijft eigenaar.

2020 In het Asserbos worden meer dan duizend sparren omgezaagd omdat zij dood zijn of zijn aangetast door een kever, de Letterzetter. Ook is men begonnen met het verdere onderhoud dat jaren in het asserbos heeft stil gelegen.

Ook het aan de overkant van de Beilerstraat gelegen "Roodbaardtuint" vroeger behorende bij de Eerste Steen en nu behorende bij het Wilhelmina Ziekenhuis wordt het onderhoud weer opgepakt